

ALKOHOLIPOLTIKKA

Alkon aikakauskirja 2/1977 42. vuosikerta

Toimitusneuvosto P. I. Forsius, Heikki Koski, Pekka Kuusi, Olavi Lähteenmäki, Jouko Mäkelä, Klaus Mäkelä, Pentti Sillantaus, Anneli Voutilainen

Toimitus Päätoimittaja Jorma Simpura ja toimitussihteeri Eero Tuominen

Konttori Helsinki, Tammasaarenlaituri 3. Puh. 609 1524, postiosoite: lokero 350, 00101 Helsinki 10

Työmarkkinat ja alkoholin hinta

Liinamaan suosituksessa on todettu, ettei alkoholin ja tupakan hintoja koroteta ensimmäisen sopimusvuoden aikana. Valtioneuvosto on omaksunut tämän tavoitteeseen 15. 3. 1977.

Alkoholijuomien kulutus kasvoi yhtämittaisesti 1950-luvun lopulta vuoteen 1974. Viimeksi mainittuna vuonna saavutettiin tähänastiset huippuarvot: 6,45 litraa asukasta kohti sekä 15 %:n kasvu edelliseen vuoteen verrattuna. Sen jälkeen tapahtui käänne, joka jatkuu nyt kolmatta vuotta. Tähän käänteeseen, kulutuksen kasvun pysähtymiseen, ovat vaikuttaneet ennen kaikkea vallitseva taloudellinen lama sekä siihen kytkeytyneet hinnankorotukset. Kuinka pysyväisluonteisesta käänteestä voidaan puhua, riippuu paitsi yleisen taloudellisen tilanteen kehittymisestä myöskin niistä keinoista, joita Alkolla on käytettävissään kulutuksen hillitsemiseksi.

Tämän vuoden alun kehitykseen vai-

kuttaa suuresti yleisen taloudellisen tilanteen epävarmuus. On kuitenkin odotettavissa, että työmarkkinapoliittisen tilanteen selkiytyttyä kulutus tulee jälleen kasvamaan, ellei tehokkainta keinoa, hinta-asetta, voida vuoteen käyttää. Siksi alkoholijuomien hintojen jäädyttämisen painoarvo tarjotuissa sopimusehdoissa on kohtuuttoman suuri. Ellei hintoja voida korottaa, alkoholijuomien reaalihintaa jää tänä vuonna ennätyksellisen alhaiselle tasolle, vielä alhaisemmalle kuin vuonna 1974.

Erityisen valitettavaa on, ellei edes parlamentaarisen alkoholikomitean lähes yksimielisesti suosittelemaa keskioluen hintajärjestelyä voida suorittaa. Tätä koskeva ehdotus oli olennainen osa keskiolutkysymyksessä esitettyä toimenpidkokonaisuutta. Keskioluen hintahan on jäänyt jälkeen paitsi yleisestä hintatasosta myös muiden alkoholijuomien hinnoista. Jos ajatellaan keskiolutkeskustelua,

jota meillä on kuluvan vuoden alussa käyty varsin vilkkaasti, on todella hämmästyttävää, että valtioneuvosto katsoo mahdolliseksi luopua suunnitelluista ja Alkon jo ehdottamista keskioluen hintajärjestelyistä.

Työmarkkinapoliittista toimintalinjaa etsittäessä alkoholipoliittiset näkökohdat näyttävät jäävän täysin syrjään, kuten tapahtui alkoholipoliitiikan surullisen kuuluisana vuonna 1974. Tämä on syytä

muistaa, kun keskustelua alkoholipoliitiikan valta- ja vastuusuhteista aikanaan jatketaan.

Alkoholimyymälöiden lauantaisulkemiskokeilu

Lauantaisulkeminen on yleistynyt maassamme viime vuosina useilla palvelualoilla. Esimerkkeinä mainittakoon pankit, eräät erikoisliikkeet, posti sekä julkiset virastot ja laitokset. Kuluvan vuoden maaliskuun alusta tähän joukkoon on liitetty kahdeksan kokeilukuukauden ajaksi Turun, Salon ja Naantalın kaupunkien sekä niiden ympäristön alkoholi-myymälät.

Sisäasiainministeriön asettama yleistä järjestystä ja turvallisuutta käsitellyt toimikunta esitti mietinnössään touko-kuussa 1974, että joillakin paikkakunnilla kokeiltaisiin Alkon myymälöiden pitämistä kiinni lauantaisin. Saman vuoden syyskuussa valtioneuvosto antoi alkoholipoliitiikkaa ja päihdehuoltoa sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta koskevan tiedotteen, jossa muun ohella todettiin, että mainitunlainen kokeilu järjestetään yhteistoiminnassa Alkon kanssa. Ei liene

pelkkä sattuma, että molemmat kannanotot ajoittuivat vuoteen 1974, jolloin alkoholin kulutuksen säätelyn tehokkainta keinoa, hintapolitiikkaa, ei yleisen työmarkkinatilanteen vuoksi voitu käyttää, vaikka maassamme vallitsi poikkeuksellisen voimakas korkeasuhdanne ja myös nopein inflaatiouvauhti sitten vuoden 1948.

Lauantaisulkemispäätösten syyt ovat yleensä olleet henkilöstöpoliittisia tai taloudellisia. Alkoholimyymälöiden kohdalla kyseessä on kuitenkin ensisijaisesti alkoholipoliittinen toimenpide, jonka vaikutukset on selvitettävä mahdollisimman tarkasti. Kokeilun seurannassa, joka suoritetaan Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen ja Alkon myyntiosaston toimesta yhteistyössä poliisiviranomaisten kanssa, paneudutaankin erityisesti järjestyshäiriöiden ja säilöönottojen kehittymiseen. Samoin selvitetään alkoholin